

بسم الله الرحمن الرحيم

بیانیه دولت جمهوری دموکراتیک و مردمی الجزایر

نظر باینکه دولتین جمهوری اسلامی ایران و ایالات متحده امریکا از دولت جمهوری دموکراتیک و مردمی الجزایر تقاضا نموده اند که به منظور یافتن راه قابل قبول طرفین برای حل بحران در روابطشان ناشی از دستگیری 52 نفر اتباع امریکا در ایران به عنوان واسطه عمل نماید، دولت الجزایر با دو دولت درباره تعهداتی که هر یک آماده اند برای حل این بحران در چهارچوب شرط شرط ذکر شده در مصوبه مورخ 11 آبان 1359 (2 نوامبر 1980) مجلس شورای اسلامی ایران بعمل آورند، مشورتهای گسترده ای انجام داده است. براساس اعلام پذیرش رسمی از جانب ایران و ایالات متحده اینک دولت الجزایر اعلام می دارد که تعهدات متقابل زیر توسط دو دولت بعمل آمده است.

اصول کلی

تعهدات مشروحه در این بیانیه بر مبنای اصول کلی زیر است:

الف- در چهارچوب و پیرو شرائط دو بیانیه دولت جمهوری دموکراتیک و مردمی الجزایر، ایالات متحده، حتی الامکان وضعیت مالی ایران را به صورت موجود قبل از 23 آبانماه 1358 (14 نوامبر 1979) باز خواهد گرداند.

در این چهارچوب ایالات متحده خود را متعهد می سازد که تحرک و انتقال آزاد کلیه دارائیهای ایران موجود در قلمرو قضایی خود را بشرحی که در بندهای 4 تا 9 خواهد آمد، تامین نماید.

ب- قصد هر دو طرف، در چهارچوب و پیرو شرائط دو بیانیه دولت جمهوری دموکراتیک و مردمی الجزایر اینست که کلیه دعاوی بین هر دولت با اتباع دولت دیگر را لغو و موجبات حل و فصل و ابطال کلیه این دعاوی را از طریق یک داوری لازم الاجرا فراهم نمایند. از طریق ترتیبات مندرج در بیانیه مربوط به حل و فصل ادعاها، ایالات متحده موافقت می نماید که به تمام اقدامات حقوقی در دادگاههای ایالات متحده که متضمن دعاوی اتباع و موسسات امریکائی علیه ایران و موسسات دولتی آنست خاتمه داده، کلیه احکام توقیف واحکام قضایی صادره را لغو، سایر دعاوی براساس چنین ادعاهائی را ممنوع و موجبات خاتمه دادن به چنین ادعاهایی را، از طریق داوری لازم الاجراء فراهم نماید.

ماده 1- عدم مداخله در امور ایران

1- ایالات متحده امریکا تعهد می نماید که سیاست ایالات متحده اینست و از این پس این خواهد بود که بصورت مستقیم یا غیر مستقیم، سیاسی و یا نظامی، در امور داخلی ایران مداخله ننماید.

مواد 2 و 3- استرداد دارائیهای ایران و حل و فصل دعاوى امریکا

2- ایران و ایالات متحده (از این به بعد طرفین نامیده خواهند شد) بلافاصله یک بانک مرکزی (از این به بعد بانک مرکزی نامیده خواهد شد) قابل قبول طرفین را انتخاب خواهند نمود که طبق دستورات دولت الجزایر و بانک مرکزی الجزایر (بعد از این بانک مرکزی الجزایر نامیده خواهد شد) به عنوان حافظ حساب امانی (ESCROW) و وجوه تضمینی که ذیلا تشریح می شود، عمل خواهد نمود. طرفین بلافاصله ترتیبات لازم برای گشایش حسابهای سپرده را طبق شرایط این بیانیه با بانک مرکزی خواهند داد. تمام وجوه سپرده شده در حساب امانی در بانک مرکزی طبق این بیانیه در حسابی بنام بانک مرکزی الجزایر نگهداری خواهد گردید. ترتیبات خاصی برای اجرای تعهدات مطروحه در این بیانیه و بیانیه جمهوری دموکراتیک و مردمی الجزایر مربوط به حل و فصل دعاوى بوسیله دولت ایالات متحده امریکا و دولت جمهوری اسلامی ایران (از این به بعد بیانیه حل و فصل دعاوى نامیده خواهد شد)، بطور جداگانه طی تعهدات خاص دولت ایالات متحده امریکا و دولت جمهوری اسلامی ایران، با توجه به بیانیه جمهوری دموکراتیک و مردمی الجزایر پیش بینی شده است.

3- ترتیبات سپرده گذاری متضمن این شرط خواهد بود که چنانچه دولت الجزایر نزد بانک مرکزی الجزایر گواهی خروج ایمن 52 تبعه ایالات متحده را از ایران صادر نماید، بانک مرکزی الجزایر براساس آن به بانک مرکزی خواهد داد فوراً تمام وجوه و دیگر دارائیهای موجود در حساب امانی نزد بانک مرکزی را براساس این بیانیه منتقل نماید. مشروط بر اینکه در هر زمانی قبل از صدور این گواهی توسط دولت الجزایر هر یک از طرفین، ایران و ایالات متحده، حق خواهند داشت که با یک اختاریه 72 ساعته تعهدات خود را نسبت به این بیانیه فسخ نمایند.

اگر چنین اختاریه ای توسط ایالات متحده صادر شود و گواهی مذکور توسط دولت الجزایر در ظرف 72 ساعت مهلت اختاریه صادر گردد، بانک مرکزی الجزایر به بانک مرکزی دستور خواهد داد که نسبت به نقل و انتقال وجوه و دارائیهای مورد بحث اقدام کند. اگر مهلت اختاریه 72 ساعته از سوی ایالات متحده بدون صدور این گواهی تمام شود و یا اگر اختاریه فسخ تعهدات از سوی ایران تسلیم گردد، در چنین

موردی بانک مرکزی الجزایر به بانک مرکزی دستور خواهد داد کلیه وجوه و دارائیهها را به ایالات متحده برگشت دهد و از آن پس تعهدات مندرج در این بیانیه ملغی و بلااثر خواهند بود.

دارائیههای نزد بانک فدرال رزرو

4- بمحض انجام ترتیبات ضروری مربوط به حساب امانی در بانک مرکزی، ایالات متحده تمام طلاهای متعلق به ایران نزد بانک فدرال رزرو نیویورک بانضمام کلیه دارائیههای دیگر ایران (یا معادل نقدی آنها) نزد بانک فدرال رزرو را به بانک مرکزی انتقال خواهد داد که در حساب امانی نزد بانک مرکزی نگهداری خواهد شد تا زمانیکه انتقال و یا برگشت آنها طبق بند 3 مذکور در فوق الزام آور گردد.

دارائیههای نزد شعب خارجی بانکهای امریکائی

5- به محض انجام ترتیبات ضروری مربوط به حساب امانی نزد بانک مرکزی، ایالات متحده تمام سپرده ها و اوراق بهاداری را که در روز 14 نوامبر 1979 یا پس از آن در دفاتر شعب خارجی بانکهای امریکائی ثبت شده است، بهمراه بهره متعلقه تا 31 دسامبر 1980، به بانک مرکزی، حساب بانک مرکزی الجزایر، منتقل خواهد کرد که نزد بانک مرکزی در حساب بانک مرکزی الجزایر خواهد ماند، تا زمانیکه برگشت یا انتقال آنها طبق بند 3 مذکور در فوق الزام آور گردد.

دارائیههای نزد شعب بانکهای امریکائی در امریکا

6- با پذیرش این بیانیه و بیانیه حل و فصل دعاوی منضم به آن توسط ایران و ایالات متحده و بدنبال پایان یافتن ترتیبات مربوط به گشایش حساب تضمینی بهره دار نزد بانک مرکزی که در بیانیه اخیر و بند هفت زیر مشخص شده است، و ترتیبات آن طی 30 روز از تاریخ این بیانیه داده خواهد شد، ایالات متحده در ظرف 6 ماه از آن تاریخ جهت انتقال تمام سپرده ها و اوراق بهادار ایران نزد موسسات بانکی در امریکا به اضافه بهره متعلقه به بانک مرکزی عمل خواهد کرد، که بصورت حساب امانی نزد بانک مرکزی باقی خواهد ماند تا زمانیکه انتقال و یا برگشت آنها طبق بند 3 بالا الزام آور گردد.

7- بمجرد وصول وجوه مندرج در بند 6 بالا توسط بانک مرکزی، بانک مرکزی الجزایر به بانک مرکزی دستور خواهد داد که (1) نیمی از مبالغ دریافتی را به ایران انتقال دهد و (2) نیم دیگر را در یک حساب تضمینی بهره دار نزد بانک مرکزی بسپارد تا آنکه میزان موجودی حساب تضمینی بمیزان یک میلیارد دلار برسد. پس از رسیدن به سطح یک میلیارد دلار، بانک مرکزی الجزایر دستور خواهد داد که تمام مبالغی که بموجب بند 6 دریافت می شوند به ایران منتقل گردند.

کلیه موجودی حساب تضمینی صرفاً برای تضمین پرداخت و تادیه ادعاهای علیه ایران طبق بیانیه حل و فصل ادعاها مورد استفاده قرار خواهد گرفت. هر گاه بانک مرکزی به ایران اطلاع دهد که میزان موجودی حساب

تضمینی از 500 میلیون دلار تنزل کرده است، ایران فوراً با گذاشتن سپرده های جدید، موجودی حساب مذکور را به سطح 500 میلیون دلار خواهد رساند و موجودی حساب مذکور در این سطح نگهداری خواهد شد تا زمانی که رئیس هیئت داوری، هیئتی که طبق بیانیه حل و فصل دعاوی تشکیل گردیده است، برای بانک مرکزی الجزایر گواهی کند که تمام احکام حکمیت علیه ایران طبق بیانیه حل و فصل اجراء شده است، که در آن صورت باقی مانده حساب تضمینی به ایران انتقال داده خواهد شد.

دارائیهای دیگر در امریکا و خارج از امریکا

8- با پذیرش این بیانیه و بیانیه حل و فصل دعاوی منضم به آن، توسط ایران و ایالات متحده، و بدنبال پایان یافتن ترتیبات مربوط به گشایش حساب تضمینی که طی 30 روز از تاریخ این بیانیه خاتمه خواهد پذیرفت، ایالات متحده علاوه بر دارائیهائی که در بندهای 5 و 6 بالا به آنها اشاره گردید، در مورد انتقال تمام اموال ایران (یعنی وجوه و اوراق بهادار) که در ایالات متحده و در خارج از آن کشور موجود است به بانک مرکزی اقدام خواهد کرد، تا زمانیکه انتقال و یا برگشت آنها طبق بند 3 بالا الزام آور گردد.

9- با پذیرش این بیانیه و بیانیه حل و فصل دعاوی منضم به آن، توسط ایران و ایالات متحده و با صدور گواهی مشروح در بند 3 بالا توسط دولت الجزایر، ایالات متحده، براساس مفاد مقررات قانونی قبل از 14 نوامبر 1979 این کشور، ترتیبات لازم برای انتقال تمام اموال ایران را که در ایالات متحده و در خارج موجود می باشد و در چهارچوب بندهای فوق الذکر قرار نمی گیرد، به ایران خواهد داد.

لغو تحریم های تجاری و ادعاها

10 - به محض صدور گواهی مذکور در بند 3 توسط دولت الجزایر، ایالات متحده تمام تحریمهای تجاری را که از 13 آبان 1358 (4 نوامبر 1979) تاکنون علیه ایران اعمال گردیده است لغو خواهد نمود.

11 - به محض صدور گواهی مذکور در بند 3 توسط دولت الجزایر، ایالات متحده فوراً تمام دعاوی که در حال حاضر علیه ایران در دیوان دادگستری بین المللی مطرح است پس خواهد گرفت و از آن به بعد نیز از اقامه دعوا در مورد هرگونه ادعای حال یا آینده توسط ایالات متحده و یا اتباع ایالات متحده علیه ایران ناشی از حوادث قبل از تاریخ این بیانیه، در رابطه با:

(الف) عمل دستگیری 52 نفر اتباع ایالات متحده در 13 آبان 1358 (4 نوامبر 1979)، (ب) توقیف دستگیر شدگان، (ج) خسارات وارده به اموال ایالات متحده و یا اموال اتباع ایالات متحده در داخل محوطه سفارت امریکا در تهران بعد از 12 آبان 1358 (3 نوامبر 1979) و (د) صدمات وارده به اتباع ایالات متحده و یا اموال آنها در

نتیجه جنبش های مردمی در جریان انقلاب اسلامی ایران که ناشی از عمل دولت ایران نبوده است، جلوگیری خواهد نمود. ایالات متحده همچنین مانع از اقامه دعوا علیه ایران در دادگاههای امریکا توسط اشخاص غیرامریکائی درباره ادعاهای حال و یا آینده ناشی از حوادث ذکر شده در این بند خواهد گردید.

ماده 4- برگشت دارائیهای خانواده شاه سابق

12 - به محض صدور گواهی مذکور در بند 3 توسط دولت الجزایر، ایالات متحده اموال و دارائیهای موجود در امریکا را که تحت کنترل وراث شاه سابقه و یا هر یک از بستگان نزدیک وی بوده و به عنوان خواننده از جانب ایران، بمنظور برگرداندن اموال و دارائیهای متعلق به ایران در دادگاههای ایالات متحده بر علیه آنان طرح دعوی می شود، مسدود و انتقال آنها را ممنوع خواهد نمود. دستور انسداد اموال و دارائیهای هر یک از خوانندگان و همچنین ما ترک شاه سابق تا پایان جریان دادرسی به قوت خود باقی خواهد بود. تخلف از دستور انسداد مستوجب مجازاتهای کیفری و مدنی مقرر در قوانین ایالات متحده خواهد بود.

13 - به محض صدور گواهی مذکور در بند 3 بالا توسط دولت الجزایر ایالات متحده به تمام اشخاص مقیم در حوزه قضائی امریکا دستور خواهد داد که ظرف 30 روز کلیه اطلاعات موجود در نزد آنها، در تاریخ 12 آبان 1358 (3 نوامبر 1979) و نیز در تاریخ دستور، در رابطه با اموال و دارائیهای مذکور در بند 12 را به منظور ارسال به ایران، به خزانه داری ایالات متحده گزارش دهند. تخلف از این مقرر مستوجب مجازاتهای کیفری و مدنی مندرج در قوانین ایالات متحده خواهد بود.

14 - به محض صدور گواهی مذکور در بند 3 فوق توسط دولت الجزایر، ایالات متحده به کلیه دادگاههای ذیربط ایالات متحده اعلام خواهد کرد که در مورد دعاوی مندرج در بند 12، ادعای ایران نبایستی چه باستناد اصول مصونیت دولت مستقل یا باستناد قانون دکترین کشوری مردود تلقی گردد، و نیز اعلام خواهد کرد مصوبه ها و احکام ایران در ارتباط با چنین دارائیهائی بایستی طبق قوانین ایالات متحده وسیله دادگاههای امریکا اجرا گردد.

15 - در مورد هر حکم صادره از دادگاه امریکا مبنی بر انتقال هرگونه اموال و یا دارائی به ایران، ایالات متحده بدینوسیله اجرای حکم نهائی را در صورتیکه اموال و یا دارائیها در داخل ایالات متحده باشد، تضمین می نماید.

16 - چنانچه اختلافی بین طرفین درباره نحوه اجرای تعهداتی که مطابق بندهای 12 تا 15 به عهده ایالات متحده می باشد بروز نماید، ایران می تواند اختلاف را به هیئت داورى که براساس بیانیه حل و

فصل دعاوی و مطابق شرایط مقرر در آن تشکیل گردیده است و رای آن لازم الاجرا خواهد بود ارجاع نماید. چنانچه هیئت مزبور تشخیص دهد که در نتیجه قصور ایالات متحده در اجرای این تعهد ایران متحمل خساراتی گردیده است، حکم مقتضی به نفع ایران صادر می کند که این حکم در دادگاههای هر کشوری و مطابق قوانین آن کشور، بوسیله ایران می تواند بموقع اجرا گذاشته شود.

حل و فصل اختلافات

17 - چنانچه اختلافات دیگری درباره تفسیر یا نحوه اجرای هر یک از مقررات این بیانیه بین طرفین بروز نماید، هر یک از طرفین می تواند اختلاف را به هیئت داوری که براساس بیانیه حل و فصل دعاوی و مطابق شرایط مقرر در آن تشکیل گردیده است و رای آن لازم الاجرا خواهد بود ارجاع نماید. تصمیمات هیئت مزبور درباره چنین اختلافاتی، مشتمل بر احکام پرداخت غرامت، خسارت حاصله از عدم اجرای این بیانیه و یا بیانیه حل و فصل دعاوی می تواند از سوی طرف ذینفع در دادگاههای هر کشوری مطابق قوانین آن کشور بموقع اجرا گذارده شود.

بیست و نهم دی ماه 1359

بهزاد نبوی

وزیر مشاور در امور اجرائی